

नेपालभासे अरबी व फारसी भासया पाहाँखँवत

-डा. पूर्ण रत्न शाक्य

“Your Opinion” श्व पेज छिगु, छःपिनिगु बिचाः प्क्केगु, प्रतिक्रिया यायगु थाय खः। भास शुद्धीकरण व ब्वने अःपुङ्केतः मागु सम्पादन थनँ जुड़। छिगु, छःपिनिगु बिचानँ प्क्का हयादिसँ, प्क्का हया बिज्याहुँ :- सम्पादक, झीगु ईमेलः nifj@hotmail.co.jp

जिं श्वयां न्हापा नेवाःसभ्यताया विकासे मुस्माँ सभ्यताया प्रभाव धइगु च्वसू च्वया। उकी जिं झीगु नेपाल भासे दुहाँ वया च्वंगु अरबी व फारसी खँवत भतिचा जक उपमाकथँ दुश्याका। आः थुकी जिं नेपाल भासे आपालँ छेला वया च्वंगु अरबी व फारसी भासया पाहाँखँवया बःचाधंगु धलःपौ कथँ न्हयब्वये तेना। थुकी जिं अरबी या फारसी खँवयात देवनागर आखलं जक मखुसे अरबी आखलं च्वयागु दु। झीथाये नेपाले प्रताप मल्ल जुजुं श्व आखलं हनुमानढवाकाये शिलालेख तया थकूगु दु। थुकें नेपाले अरबी व फारसीया सभ्यतां प्रभाव याःगु दु धइगु खँ प्रमाणित यानाच्वँगु दु। थुकें छु खँ सीदु धाःसा छुनं सभ्यता धइगु मुक्कं थःगु जक गुणं जक जागुमखु धइगु खः। छुनंछु मेगु सभ्यतालिसे कालबिल याना सभ्यता धइगु न्हयानां वनाच्वन धायेमा। संसारे ल्वाःक मज्याःगु सभ्यता दु धायूगु अःपूगु खँ मखु। जिं थनँ न्हयब्वयागु अरबी व फारसी खँवया उच्चारण झीगु नेपाल भासे दुहाँवया छुं भतिचा पानावंगुनं खनें दु। श्वनं छगु महत्वपूर्णगु खँ खः। क्वय न्हयथनागु धल पौ दुनेया छगु छगु खँव स्वया वनेनु।

ईमानदार (अ) ایماندار
ल्हासा नेवाःतेसँ ईमानदारपुर्वक ल्हासाय सँयेतः व चाईनिजतः नाप पुस्तौ-पुस्ता तक्क बनेज्या यानाः वल।
अमानत (अ) امانت
नेवाःते ठेक्कांस्वयां अमानतं ज्यामीतयेत ज्यायाकेगु चलन दु।
उस्ताद (फा) استاد
नेपाले संगीतया उस्ताद जुया जीवन हनां वने अझनं थाकुनिं।
अनदाजा (फा) اندازه
स्वनिगःया नेवाःतयेगु इतिहास अन्दाजि निदो दं पुलां खनेदु।
आम्दानि (फा) آمدانی
नेवाःव्यापारी तये आम्दानि खर्चया हिसाब तयेगु चलन अपायेच्वः खने मदु।
अबु (अ) ابو
चुरोट अयला त्वनकि छन्त छिमिं अबुं ब्बःबी मखुला?
अचार (फा) اچار
अचार धइगु नेवाःतयेगु थःगुहे नसाया छगु बानाथें जुई धुंकल।
ईजारबंद (फा) ازاربند
शुरूवा न्हयायेबले ईजारपुतुं चीगुमाःगु न्हापाया चलन जुल।आः वया

ग्यान्चिस छेलीपिनं यक्को दया वल।
उमरा (अ) امرا
न्हापा इतिहासे उमराव धइगु पददूगु खःआःमन्त।
बुज (अ) برج
नेवाःते छें आयेपा पड नाप-नापं बुरजा तयेगु नं चलन दु।
भलादमी (हि-अ) بهلادمی
नेवाःते थः म्हायायेमचा बीत मनु भलादमी जूमजु बाँलाक्क बिचायायेमाः।
बेईज्जत (अ) بعزت
नेवाःते चलने ईज्जत बेईज्जतया यक्को सवाल दु।
बेईमान (अ) بعیمان
थःकाये हे बेईमान जुया पिहाँवल जिं छु यायेगु आः।
बहादुर (फा) بادر
नेवाःतयेसँ संस्कृत भासंजक मखुसे फारसीभासया खँव बहादुर धइगु खँवनं छेला नाँछुईगु गुबले निसँ चलन जुया वल, व धाये थाकु।
बाहर (अ) باهر
शौकन्हें नेवाःतः देसे दुनेसियां बाहिरखेले बंगला दनाँ च्वँनिपिं यक्को दया वल।
बयेना (अ) بیعانه
नेवाःते ब्यापार याइबले सामान न्यायेमी याइबले ध्येबा बयेना बीगु चलन दु।
बरांम्दा (पो-फा) برآمدہ
नेवाःतयेगु बरान्दादूगु छें तसकं बाँला।
बाजी (फा) بازی
मस्तयसं वहे छगु कतांमरीजक बाजीयानां हैरानका।
बरबाद (फा) برباد
जिमि काये छह जूजक म्हिता जुया जिगु परिवारला बरबाद हे जुल।
बरकत (अ) برکت
बरकत हे मदुम्हेसिनं, थः कलायात श्व न्यानांबी व न्यानांबी धकाः धयाच्वन।
बराबर (अ) برابر
यले होनोचिया पसले आलुअचार, छुयाला, वह जिं बरोबर नः वनाःका।
पुस्ता (फा) پشت
सँदे धइगु नेवाःतयेसँ पुस्ताँ पुस्ता न्हापाँनिसँ व्यापारयायेत, ज्यायायेत वयेवने यानाः वयाच्वँगु देः खः।
पाजामा (फा) پاجامہ
नेवाःतेसँ शुरूवा नाप-नापं पाइजामा नं न्हया।
पाखाना (फा) پاخانہ
नेवाःतेसँ चःबियात पाइखाना नँ धाः।
परी (फा) پری
स्वनिगःले देगःया त्वःलमे खनेदुगु परीत पुलाँगु फारसी सभ्यताया चिं खः।
पादशाह (फा) پادشاه
नेपाल एकीकरण जुड़ न्हयवः नेवाःतेसँ पूर्वीय विजयपुरया सेन जुजुपिन्त पूर्वीय पादशाह धाइगु चलन दु। श्व पादशाह व बादशाह अर्थ वह खः।
पर्दा (फा) پردہ

नेवा:ते कोठाये झ्याले पर्जातयेगु चलन गुबलेनिसें वगु खः थ्व नं झीसें धायेथाकु।
 प्याजि (फा) پیازی
 प्याजि रंग नेवा:तयेतः यःगु छगु रंग खः।
 प्याज (फा) پیاز
 नेवा:ते आलुप्याज तरकारी नये यः।
 परवा (फा) پروا
 ज्यानया परवाहे मयासे व हिमाल पारयाना: सँदेय वन।
 तस्वीर (अ) تصویر
 नेवा:ते तस्वीर काये तसकं यः।
 तालीम (अ-पशुतयेत भायसेना बीगु) تعلیم
 वं खिचायात खूब बाँला:क तालीम याना:तल। वं धार्थे व खिचाँ या:। ल्हा ब्यु धा:सा ल्हा ब्यु। फेतु धा:सा फेतु।
 तयार (फा) تيار
 नेवा:त संविधान सभाया निरितिं चुनावयायेत तयार जुईधुंकल।
 ताश (फा-काप:या छगु किसिम) تاش
 ल्हासा नेवा:तयेसँ ताशया कापः बनारसे न्यानाँ ल्हासाये मी यंका यक्को ध्येवा कमाये याना: हल।
 तमसुक (अ-कानूनी भवै) تمسك
 बुया बालि तयेहलकि तसिं नं म्हेयेयात तमसुक च्वया बिया छेयेगु नेवा:तयेगु चलन दु।
 तारीफ (अ) تعريف
 नेवा:मिस्ते थःकायपिनिगु तारीफयायेगु बानी यक्को दु।
 तजवीज (अ-रेखदेखयायेगु मिलेजुइक ज्या यायेगु) تجویز
 वयेकः तसकं तजवीज बाँला:म्ह मनु खः। बिहाभवयेनं वयेकःयागु ल्हातेहे त्वःता बिउसाँ ज्यू।
 तफसील (अ-बिस्तृत बिबरण) تفصیل
 छं थ्व घटनाया बारे तपसिल च्वया ब्यु।
 तमाशा (अ) تماشه
 छु तमाशा सोये थें पुलु पुलु जक स्वया ग्वाहालि छपति हे मयासे।
 छु पहः धइगुनिं छंगु?
 ताकीद (अ) تاکید
 कालिगरतः धइपिं तसकं च्वयेच्चेनेमा। थःतः इलय ज्या कायेमासा याकनं वा: धका: बराबर ताकीदया वनेमाका:।
 जगह (फा-जायगाह) جگه
 थ्व जगा (थाये) हिला हुँ।
 जादू (फा) جادو (चटक)
 जामनः गुभाजुं, मस्यां जादू केनां च्वंथासे, ईमा जुया व्वया वना: चटक स्वयाच्वंम्ह छम्हमनूयागु नुगःपि क्वाना: यंका नेवा:तयेगु मन्त्रबिद्याया पुरूषार्थ केन।
 जूलूस (अ) جلوس
 नेपाले थौकन्हें न्हीन्हौं जूलूस जक वइगु।
 जाली (अ) جعلی
 जाली नोट दयेका वइत ज्वनां यंकल।
 जाकर (हि?) جاکر
 चलाकपिं ब्यापारीतेसँ सामान जाकरे जक कया छुं नगद पुला न्याय-मिईगु याईमखु।
 जाली (फा) جالی
 बर्खा चल, पति यक्को वईगुलिं झ्याले जाली तःसा बाँलाई।
 जामा (फा-वसःया छगु किसिम) جامه
 नेवा:ते पुलांगु धार्मिक प्याखंहुलेबले जामा पुनेमा:।
 जान (फा) جان
 ल्हासाये वनेबले, लँयेबिचे दाकालगेजुईयो।ज्यानयागु सवाल ऊकें हतियार ज्वनाँ वनेमा।
 जुर्माना=जरिमाना (अ) جومانه
 वं ईले ध्येबा मपूगुलिं वइत जरिमाना पुइका हल।
 जहान (फा-कला या भात) جهان
 नेवा:मिजतयेसं थः कलायात जहान धकानं धा:।
 जबरदस्ती= जबरजस्ति (अ-जबर+दस्त-फा-मीसायात स्येकेगु)

بجبردست वं अयेलाया नशाये नोकनीयात जबरजस्ति यात हैं।
 चापलूस (बढेचढेयाना मानेयायेगु) (फा) چاپلوس
 नेवा:ते अपायेसकं चपलूस यायेगु बानी मदु।
 चीज (फा) چیز
 वं थःगु बेठके देसविदेसया चीजबीज यक्को सजेयाना:तःगु दु।
 हिफाजत (फा) حفاظت
 मफुमफु ध्येबा मुंका कम्प्युटर न्याना:बिया, वमचा धा:सा हिफाजत या:गुहे मखु तुरुन्तहे सेंके धुंकल।
 हिसाब (अ) حساب
 थ्व हिसाबं खंल्हाना सुनां पत्या याई छन्त।
 हद (अ-था:गा) حد
 दिल्ली तक वनेत हदमा:सा बसँ वँसा न्यासदाँ मालीका।
 होसला (अ) حوصله
 जि काय छम्ह बूगुलिं मने यक्को होसला वल।
 हलवा (अ-मनभोग) حلوا
 हलवाई तयेगु ज्या हलवा दयेकेगु नं छगु खः।
 हलवाई (फा) حلواي
 नेवा:तयेसं ल्हासाये हलवाईमरी पसःतया नया वःपिनं दु।
 हाल (अ) حال
 नेपाले थौकन्हैया राजनैतिक हालखबरया छुं ठेगानां हे मदु। थौं छु जुई, कन्हें छु जुई छुं हे ठेगाना मदु।
 हक (अ) حق
 नेपाले राजनैतिक हिउपावःसाँनिसें जनजातितयेसंनं थःथःगु हक दावीयाना: हल।
 हुक्का (अ) حق
 नेवा:तयेनं न्हापा हुक्काये तया बजां त्वनेगु चलन दूगु खः। चुरोट त्वनेगु चलन जुया वःसाँनिसें हुक्काये तया बजां त्वनीपिं खनेमदया वन।
 हजूर=हुजुर (अ) حضور
 हजूर धैईगु शब्द मोगल बादशाह तयेगु दरबारया भास खः तर नेपालभासे नं ब्यापक रूपं चलेजुयाच्वंगु दु।
 हेरान (अ) حیران
 जि काय मचा छम्ह मदया हेरान जुया च्वनँ। छेने मिं तयेका सिनां वनेतः काये छम्ह मदयेकं मगा:गु झी हिन्दु संस्कार खः।
 खर्ज=खर्च (अ) رچ
 नेवा:ते दिनचर्याय नखःचखः यक्को मानेयायेमा:गुलिं आमदानी स्वयाँ खर्च अखः मा।
 खाकी (फा) خاکی
 खाकीरंगया कापः अखःयाना: सेनातयेसँ छेलि।
 खराद=धातुया थलबल पिचुकेगु (अ) خراد
 थकमितयेसं करूवा, धाला, आंख्वारा, कटोरा दयकीबले खराद याई।
 खुशी=खुसि (फा) خوشی
 जिमि काये ज्ञानी जुगुलिं जिला खुसिका।
 खबीस (अ) خبيس
 रामचा तसकं खबीसमं मनु वइत ध्येबा त्यायबिईन्हयो होश या छं।
 खुशामद (मददकायेत मानेयायेगु) (फा) خوشامد
 नेपाले ततः धीपिं मनु तयेत छुं ज्याकायेमा:सा तसकं खुशामद यायेमा:।
 खालि (अ) خالی
 नेवा:तये सुं ल्वयेजूपिं स्वःवनेमा:सा खालि ल्हातं वनीमखु। छुं न छुं चीज उपहारया रूपे ज्वना: वनेगु चलन दु।
 खास (अ) خاص
 नेवा:तयेगु संस्कृतिया खास लक्षण नखःचखः खः।
 खयाल=ख्याल (अ) خیال
 छं भ्वजे सु व मव खयाल याला?
 डम (फा) دم
 जिमि बजेनं दमया रोगं मन्त।
 दरवाजा (फा) دروازه
 दराजे हनुमान द्यःयात पुजायाये।
 देगचा=दिकचा (आलमालिया थल) (फा) ديگچه

नेवा:ते शौकन्हे न्हापा थें पवसी, जसी मखुसे भवयेबले दिकिचाय
क्वा-की खुनीगु।
दर्जा (अ) درجه
नेवा:तये थकाली पित्त दर्जातयेगु तसकं बाँला:गु चलन दु।
दावा (अ-दाबी) دعوى
नेवा:ते बाँमला:गु बानी धइगु दाजुकिजापिं थ:थ:ल्वाइंगु ख:।छें या
अंश छुटेयाईबले सुकु छपानं दावीयाना: बापा: बापा: खुना:काइपिं
दु।
दाग (फा) داغ
जिम्ह म्ह्यायेमचा बाँला:क हुकेयाना: तईम्ह ख: छुं नं दाग मदु।
दुरूस्त (फा) درست
नेवा:मुर्तिकारत तसकं ज्या स:। म्ह्यागु मुर्तिया नमूना बिया
दयकेबिउसाँ दुरूस्त जुईक दयेका बी।
दूरबीन (फा) دوربین
छं दूरबीनं हिमाल स्व।
दस्तूर (अ) دستور
नेवा:त सभ्यपिं मनुजुगुलिं देसविदेसे म्ह्याथाये वँसाँ, गन वनं अनया
दस्तूर पालन यायां जीविका हनिं। ल्वापुखिपु धइगु याइमखु।
दालान (फा-दलाम) دالان
नेवा:ते छें दलाम खोलेयाना: पस:तइ।
जिम्मा (अ) ذمه
नेवा:तयेगु सँस्कृति म्वाकेगु ज्या झी नेवा:तयेगु हे जिम्मा ख: मेपिं
सुनांनं जिम्मा काई मखु।
रिकाबी (अ-रिकापिं नं धा:) ركاپى
नेवा:ते कायेमचा म्ह्यायेमचाया ब्याहाया खंल्हायेबले खें छग: काला,
रिकापीतया अयला निख्वाला ति त्वंका लमियात कौला याकेमा।
रन्दा (फा) رنده
सिकमिंते रन्दाछग: द:सा यक्को ज्या अपु।
राजीखुशी (अ) راضى خوشى
शौकन्हे नेवा:तयेनं कायेम्ह्यायेपिनिगु ज्याखंय थ: मांबौपिनिगु जक
राजीखुशी जक मखुसे कायेम्ह्यायेपिनिगु राजीखुशीनं मदयेकं
मगायेधुंकल।
रददी (अ) ردى
गजोम्ह रददीम्ह मचा धइगु निं आख: ब्बं धयां ब्बंगुनं मखु। धईगुखं
न्यौंगु हे मखुका।
रूमाल (फा) رومال
प्याहाँ वनेबले म्हिचाय चीकुचागु रूमाल छकु घानां जु मचा छँ।
रोगन (फा) روعن
कायेया बिहा तेया वल।छें रंगरोगन याकेमाल।
जमीन (फा) زمين
स्वनिग:धइगु माथवंगु जमीन यक्को दुगु थाये ख:।
जमाना (फा) زمانه
शौ कन्हे जमानाहे पाय धुंकल। कायेनं बौ मधा। बौ नं काये
मधा।
जकात (अ) زكات
गथांमुग:च:रेबले झी नेवा:तेनं, मुस्मांते थें जकात बियेमा।
ज्वाहारात (फा) زيورات
नेवा:त ज्वाहारातया रूपं नौरत्तया अंगु, ईऊ भिम्पुया अंगु म्ह्यायेगु
चलन दु।
जरी (फा) زرى
थ्व लुं वह: या जरीथानां त:गु तासकाप:या लँ: ख:।
जखीरा=जगेरा (अ-जखेरा) خيرهد
जिके सामान जगेरा दनि।
जूबान (फा-म्ये) زبان
व मनु म्हुतुई जुबान मदुम्ह। वलिसे ज्याखं याये मते।
साबिक (अ) سابق
छं उखुहुं धा:गु साबिकहे जिं ध्येबा बन्दोबस्तयाना: तयेधुनं। छं
गुबले ला:, अबले वया का: वा:।
सिलसिला (अ) سلسله

वं खंल्हाईगु खं सिलसिला मिलेजु। व स:स्युम्ह मनु ख:।
सरासर (फा) سراسر
बुंगद:या जात्रा स्व:वनेत थनँ सरासर लगनखेले तक तप्यंक हुं।
सरोकार (फा-स्वापु) سروکار
छ लिसे जिगु सरोकार हे मदु।
सवाल (अ) سوال
नेवा:ते थकालीपिं नाप जवा:सवा:याना: खंल्हायेगु बाँमला धाई।
सिक्का (अ) سکه
सुका, सुकि धइगु ध्येबा, अरबी भायेयागु सिक्का धइगु खँवँ व:गु
जुइफु।
सलाम (अ) سلام
का बाबु, बाज्यायात छक सलाम या।
संजोग (अ) سنجوك
झीपिं नेपाले संजोगं सभ्यपिं नेवा:जुया जन्मकायेखंगु गुजोगु भाग्य।
सरजमीन (फा) سرزمين
बुइ नापं च्वंपिलिसे ल्वापु जुगुलिं सरजमीन याके मानिं।
साइत (अ) साइत (अ-भिंगु मभिंगु साइत) ساعت
नेवा:ते छें, छुं त:धंगु ज्यायायेत ज्योतिषयाके साइत स्वकेमा। भिंगु
दिन मभिंगु दिन।
शर्म (फा) شرم
लाजशर्म धइगु मदु धयां। जिमि न्हुम्ह भौमचा न्हिंन्हिं लिबाक्क
लिबाक्क दनां वइगु धयां।
शलवार (फा) شلوار
कमीज सुवा:नं नेवा:तेगु लं:या छगु बाना ख:।
शानदार (अ) شاندار
व साहुनं शानदारगु बेठक छगु दयेकातलका खला।
शतरंज (अ-लासा) شطرنج
नेवा:ते अप्ठ:सिया शतरंज लाना: कोठा बाँला:का तइ।
शेखी (फा-घमण्ड) شيخى
व आख:स:गुलिं जि मस:म्हेसित भतिचाहे सेनां मब्युसे शेखी जकयाना:
च्वनीगु।
शोकीन (अ) شوقين
व मनु तसकं शोकीनम्ह ज्या दसाँ, ज्यायानां नइमखु।
शहर (फा) شهر
नेवा:तयेगु बस्ती गामे स्वयां शहरे अप्ठ:।
संदुक (अ-संद:) صندوق
नेवा:ते संदुकेदुनें लं:लिं, तिसा-तासा, ध्येबा स्व:थना: तई।
सदर (अ) صدر
शौ कन्हे नेपाले छें दनेबले दलान स्वयानँ सदर तेगु चलन जुया
वल।
जबत (अ-जफत) ضبط
वं ल्हासां लुँ सुचका हगु हँ भंसारे लाना: जफत याना:बिल हँ।
जिद्दी (अ) جدى
जिमि कायेनं मोटर साइकल न्यायेमाल जिद्दी याना: च्वनं।
तबला (अ) طبل
ज्ञानमाला भजन यायेबले तबला, बाम, हारमोनि नं मा:।
स्लाह (अ-सल्लाह) صلاح
बिहाभ्वये न्यायकेत त्वाले दाजुकिजापिके सल्लाह कायेगु नेवा:तयेगु
चलन ख:।
ताकत (अ) طاقت
कचीगु खें ताकत यक्को दुधका: कचिकं नईपिं मनूत नं दु।
तरिका (अ) طريقه
छं जित पाता दायेगु तरिका छक सेनां बिउले।जि पाता दाये मसया
च्वन।
तूफान (अ) طوفان
स्वनिगले बर्षा तूफान दंयदसं व।
अबीर (अ) عبير
फागुम्हतेबले नेवा:तयेसं अबीरयात यक्को छेलीगु।
ईज्जत (अ) عزت

नेवा:ते छुं छुगु यासाँ ईज्जतयागु ख्याल यायेमा। नेवा:ते जीवन हने अपु मजु।
उमर (अ) عمر
छिकपिनि काये या उमेर गुलि दत? बिहायाना: बी मत्यो निंला?
ईतर (अ) عطر
भवये वनेबले अटर तथा हुं। बास वयेके मा:। सकसियां बास वयेका वई।
इलम (अ-ज्या) علم
म्यायेमचा बीबले लहाते इलम छुगु दुम्हेसित बीमा, अलेतिनिं म्यायेनं दुख:सिई मखुका।
अकल (अ) عقل
ब्यापारी ज्या सफल यायेत यक्को अकल लगे यायेमा:।
ईलाका (अ) علاقہ
नेवा:या हरेक शहरया ईलाकाये सुं नं सुं नेवा:ब्यापारी त मदईहे मखु।
गरीब (अ) غریب
नेपाल यात छुगु गरीब मुलकया रूपे संसारं स्वया च्वंगु दु।
गजब (अ) غصب
नेपाल भासेनं अरबी फारसी पाहाँ खँवत यक्को दुहांवयाच्वंगुलिं जिला गजब जुया का।
फकीर (अ) فقیر
ईस्लामी धर्मया फकीरत: बौद्धधर्मया दे:, सँदे: न्हापा यक्को वनेगु चलन दु।
फलान=फल्ना (अ) فلان
झी नेवा:ते भवयेबले यक्को मनूत स:तेमा।ऊकें फल्ना फल्नापिं मनूत स:तेगु धका: न्हापांहे गाक्क सल्ला याना: तयेमा।
फौज=हुल (अ) فوج
हडतालयायेत उखेंनं थुखेंनं मनूत: फौज-फौज सडके पिहाँ वयाच्वन।
फरमाईश (फा) فرمائش
श्व लं: जि फरामाईशं फिईत: न्यानौंहयागु ख:।
फुरसत (अ) فرصت
नेपालीते ज्यामदु न्ह्याबलें फुरसत या फुरसत अले हडताल यायेत ई दुका।
फरियाद (फा) فریاد
कर थिके जुगुलिं सरकारयात कर दंकेत फिराद यायेमाल।
फसाद (अ) فساد
जि एम ए: पासयाये धुनं। जागीर माला च्वनागु। जागीर मलुया फसाद जुया च्वन।
किस्ता (अ) قسطہ
जिमि छें जिमिबाया किस्तां छेंया खर्च दक्को ब्याकेमा:।
कसूर (अ) قصور
जिमिकायया छुं हे कसूर मदुसां पूलीसं ज्वना: यंकल।
काजी (अ) قاضی
श्व ल्वापुया बारे प्यम्ह काजीपिं सता न्ह्योनेतया खंल्हाये नुं।
कबूल (अ) قبول
जित वं वयागु छें बी धका कबूल यात।
किसिम किसिम (अ) قسم قسم
ज्वरया वास:नं किसिम किसिमया दु। छु ज्यु छु मज्यु धायेथाकु।
कायल (अ) قائل
काये छम्ह म्हिता:नया: हेरान जुल। न्हयाक्व: ब्ब:बिउसाँ मज्यु।
जिला कायेलहे जुल।
कमीस (अ) قیص
नेवा:तेसँ त:पा लँया नाप-नापँ कमीज नँ पयु।
कवाब (अ-दायेकुला) کباب
नेवा:तेसँ थ:पिनिगु भवजे दायेकुलायात नसायात कवाफ धाइ।
कसर (अ-ल्वाकज्याये) کسر
श्व ल: येचु मजु फि नाप-नापँ छु छु कसर ल्वाकज्या:।
कम अज कम (फा) کم از کم
काय मचा जुया कम से कम ध्येबा कमायेयाना: छें छखाला दनें

फयेके मा:निं।
कश्ती (प?) کشتی
नेवा:ते बिहाबले मसलाख: किस्ति तथा: पाहाँतयेत इनाबीगु चलन दु।
कम्ती (प) کمندی
श्व सामानया मू कम्तीनँ न्यादो तुतजुई।
किनखाब (फा-काप:या छुगु किसिम) کمخاب
ल्हासानेवा:तयेसँ तास, किनखाबया काप: हिन्दुस्थानं ल्हासाये यंका मिया ध्येबा यक्को कमायेयानाहल।
केफियत (अ-दोष) کیفیت
जिमि म्यायेयाके कुंखेनेगु छुं केफियत मदुसां जिजाभाजु जुईम्हेसिनं जिमि म्यायेयात मय:धाल।
कूच (फा) کوچ
जिमि काय चूरोट त्वनाँ च्वंगु जिं खनेसाथँ कूईच जुल।
कमाल (अ) کمال
छं दयका ब्युगुसामानला कमालका तसकं बांला:।
काफी (अ) کافی
म्हिग:या जुलुसय काफी मनूतयेसँ ब्वतिकाल।
कारीगर (फा) کاریگر
नेवा:तये दुनें कारीगर ज्या याना: जीवनहनांच्वंपिं मनूत यक्को दु।
कमअसल-कमसल(प) کم اصل
नेपालेनं कमसल स्वया भिंगु भिंगु सामान मीफइगु बजार जुया वया च्वंगु दु।
कमानी (फा) کمان
नेवा:कारीगरतयेसँ कमान कँची तार चायेते यक्को ज्याकायेगु या:।
कोशिश (फा) کوشش
छं ज्या फतलिं फतले थौं सिधेकेत कोशिश या:।
कमजोर (फा) کمزور
नेपालीतेसँ पुंजीयागु हिसाबं कमजोरी जुया ध्येबा अपो लगानी याये मफु।
किफायत (अ) کفایت
चाइनिज सामान किफायेतका झीत, हिन्दुस्थानया सामान स्वयानं।
गुनाहगार (फा) گناہگار
जिं श्व ध्येबा मपुलधा:सा जि गुनाहगार जुल।
गुलाबी (फा) گلابی
गुलाफि रंग मिस्तयत: तसकं य:।
गुलाब (फा) گلاب
गुलाफस्वाँ नेवा:तयेत य:गु स्वाँ ख:।
लाईक (अ) لائق
जिमि काययात बिहायाना: बीत लाईकम्ह मिसा छम्ह माला च्वना:।
लश्कर (फा) لشکر
म्हिग: बुंगद्यो:या जात्रा स्व:वपिनिगु मनूतयगु लस्कर थौंने नौने स्वयां यक्को खनेंदुका।
लापरवाहि (फा) لاپرواہی
जिमिकाये छम्ह तसकं ध्येबाये लापरवाहि धयाँ न्ह्याबलें पिने भट्टिटवनं नयेमा:। हानै पासापिन्त ब्वना: नकेयंकेगु बानिं।
माल (अ) مال
ल्हासा नेवा:तयूसं ल्हासाय व्यापार यानां च्वंबलय, अपो माल हिन्दुस्थानं यंका मिया च्वंगु ख:।
माफ (अ) معاف
जिं छंत म्वा:गु खँ धायेलात माफ या न्हँ तँचाये मते।
मानी (अ-अर्थ) معنی
अंग्रेजीभासया खँवतेगु माने वयेके अ:पुमजु।
मतलब (अ-माने) مطلب
जिं धयागु मतलब छु धा:सा छँ बाँला:क आख:ब्बँ धयागु का।
मतलबी (अ) مطلبی
नेवा:तयगु बानी सुधारयायमागु छु धा:सा नेवा:त भतिचा मतलबी ख:।
मालामाल (अ) مالامال

ल्हासानेवा:तयसं ल्हासाये वना: ब्यापारयाना: ध्येबा मालामालहे
कमायेयाना: हल ।
मुताबिक (अ) مطلق
छं धागु मुताबिक हे जिं सामान जम्मा यानागु खः, अपो जिं मयाना: ।
मिन्हा (अ) منہا
झीत छुं हे महशुल पुलेगुलिई मिन्हा धैईगु बियात:गु मदु ।
मुफ्त=सिति (फा) مفت
जि जिमिकायत मुफ्तहे भिडिओ गेम न्यानां बीलात । गेम् जक यानां
आख:धैईगुला मिखाबागलं हे स्व:गु मखु ।
मूनासिब (अ) مناسب
नेपालीतयूसं तराईवासीतयूत भेदभाव याइगु मनासिब मजू ।
मुलाहिजाह (अ-दर्जा तयेगु) ملاحظہ
नेवा:तयू थकालीपिन्त मुलाईजा तथा खंल्हायगु चलन न्हापांसिं वया
च्वंगु चलन खः ।
महसुस (अ) محسوس
नेपा:या राजनीती, नेपाली तेयसँ भारतयागु प्रभाव यक्को महसुस
या ।
मवाफिक (अ-माफिक) موافق
छं धा:गु माफिकं जिं छन्त दोछि दाँ त्याये बी ।
मिजाज (अ) مزاج
जिमि सस:अबुया सापहे मिजास बाँला ।
मोज (अ) موج
नेवा:त: सुन्तिबलय ज्याजि मयासे जूजा म्हिता तसकं मोजयाय मापिं
मनूत खः ।
मज्जा (फा) مزہ
नेपाले वझिपिं विदेसीतेसं नेवा:तयूत मज्जापिं मनूत: खः धका तारीफ
याई । सँयेतयेसं नेवा:मरी मज्जा नक्शां नः ।
मेहर (फा) مہر
स्वनिगलय मोह या चलन मल्ल जुजुपिनिगु पालंसिं वगु खः ।
नामर्द (अ) نامرد
छ गयोम्ह नामर्द धैईगु निं सकसिथासे भव्य नयधुंका, छं नं सकसितं
भव्ये नकेम्वा:ला?
नाफा (अ) نافع
नाफा मदुसा ब्यापार यानाया फाईदाहे छु?
नेफा (फा) نیفہ
शुरूवाले नेफा तयबाकिदनिंका ।
नालिश (फा) نالیش
जिगु बुं वँ तेलकागुलिं जिं वईत अदालते नालिसूतयू तेना: ।
नमूना (अ) نمونہ
नेवा:मुर्तिकारत तसकं ज्या सः । नमूनाजक दुसा जापानी मुर्तित,चाईनिज
मुर्तितनं अ:पुकहे ईमिसँ दयकाकेनिं ।
निकाब (अ) نقاب
दीपेन्द्र सरकारया नकाब पुयात:म्हेसिनं वीरेन्द्र जुजुयात गोलिंकयेका
स्या:गु हँ ।
नक्शा=नक्सा (अ) نقشہ
वँ थ्व नक्सां मिहेनत यातकि झिंदया दुने छँ छका दना:केनं ।
नकल (अ) نقل
नेवा:मूर्तिकारतयूसं मेपिनिगु ज्या नकलयाना: न्हून्हुगु छ:या मूर्तित
दयूका मिया नेपा:यात डलर कमायेयाना: बिया: च्वंगु दु ।
नक्ली (अ) نقلی
थौं कन्हे बजारे नक्कलीगु चाइनिज सामान अप्व: खनेदु ।
नुक्सान (अ) نقصان
संदेय चीनं का:बलय नेवा:तयूसँ ल्हासाया पस:तोतावयू माल । उकँयानां
नेवा:व्यापारीतयूत त:धंगु नुक्सान जुल ।
नारा (फा) نعرہ
म्हिग: लस्करहे मनूतयूसं जुजुया विरोधे नारा लगेयानां व:गु ।
वास्ता (अ) واسطہ
पंचायत काले जनजातिया सँस्कृति, कला, साहित्य, धर्म ईत्यादि
पक्षयात सरकारँ वास्तामया ।

वाहियात (अ) وایات
जिमि काये नँ हिं हिं वाईयात तालं जक सनाजुया छँ सकसितं
हायेका नया जुया च्वन ।
होश (फा) ہوش
व बस दुघटनाये लानाँ च्यान्हुंतक होशहे मव हँ, बेहोश जुइका
च्वनँ हँ ।

फा-ईरान फारसी भास

अ-अरबी भास

थ्व खँगवया धलपौ, अरबी आख: च्वयेगु चलनकथँ,
झीसँ गथे अ, आ, इ, ई, क, ख, ग, घ च्वइ, अथेहे
वर्णमालाया आख: मिले याना: च्वयागु दु । अरबी भासे
२८ (नीच्या) ग: आख:त दु । फारसीभासाय, थुकीहे
मे:गु प्यंग: आख:थपे जुया स्वी निग: जुल । अले हानं ऊर्दु
भासय वया, स्वंग:आख:थपे जुया स्वीई न्याग: जुल ।
अरबी आख: थथे ब्वँनी ।

ا	आरिफ	ش	शिन
ب	बे	ص	सवाद
پ	पे	ض	जवाद
ت	ते	ط	तोय
ث	टे	ظ	जोय
ج	से	ع	आइन
ح	जिम	غ	गाइन
خ	चे	ف	फे
د	हे	ق	काफ
ذ	खे	ك	काफ
ر	दाल	گ	गाफ
ز	डाल	ل	लाम
س	जाल	م	मीम
	रं	ن	नून
	डे	و	वाओ
	जे	ه	हे
	जे	ی	इ
	सिन	ے	ये

अरबी आख:च्वयेबले, आख:प्यपुंका च्वयेगु चलन
दुगुलीं, आख:या रूप भतिचा पाना वनीगु स्वभाव दु
। गथेकि उमेर धइगु शब्द च्वयेबले आख: छग: छग:
च्वयेबले ر م ع थथे जुइ । थुकियात प्यपुंका च्वयेबले
م ع या जवं खवेपाखे च्वया عمر या रूप काइ ।
अरबी आख: सयेके थाकु मजू । स:सा अरबी मुलुक
वना: ज्याया:वनेत छुं भतिचाजूसँ ज्यावयेफु ।

सान्दर्भिक ग्रन्थ:

गौतम बज्र बज्राचार्य, नेवारी भाषामा फारसी अरबी
आदि मुसलमानी भाषाको प्रभाव, पूर्णिमा, वर्ष १ अंक
१, संशोधन मण्डल, २०२१, (पे. ३३-४१) ।

Basheer Ahmad Kureshi, Standard Twentyfirst Century
Dictionary: Urdu into English, Educational Publishing House,
Delhi, 2003